



شب بیژنی در بخارا

هشتصدو هشتادوسومین شب از شب‌های مجله بخارا به بزرگداشت بیژن بیژنی، خواننده و خوشنویس پراوازه ایران، اختصاص یافته است. این نشست امروز با سخنرانی کامبیز روشن‌روان، هوشنگ مهراردلان، ایرج پارسی‌نژاد، امیر حسن سعیدی، جواد بختیاری و علی دهباشی در سالن خلیج فارس فرهنگسرای نیاوران برگزار می‌شود. در این نشست ویدئوکلیپ‌هایی از آثار خوشنویسی و موسیقی بیژن بیژنی و کتاب «نای و نی»، که حاوی آثار برگزیده نمایشگاهی او است، نمایش داده می‌شود. بیژن بیژنی ۵۰ سال است که کار هنری می‌کند؛ او فعالیت خود را با خوشنویسی آغاز کرده و مدت ۴۰ سال است که آواز می‌خواند و هر دو هنر را به موازات هم ادامه می‌دهد. بیژنی دارای مدرک استادی در خوشنویسی از انجمن خوشنویسان ایران است. نمایشگاه‌های مختلفی از آثار خوشنویسی او در ایران و خارج از کشور برگزار شده است. او یکی از معدود خوشنویسانی است که به اشعار شاعران معاصر بسیار پرداخته است.



«برچسب» معادل فارسی «تگ»

براساس مصوبه جدید فرهنگستان زبان و ادب فارسی، پیشنهاد شده تا به‌جای واژه «تگ» از واژه فارسی «برچسب» استفاده شود. نسرین پرویزی، معاون واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ضمن اعلام این خبر توضیح داد: «معمولاً تگ در گوشه سمت چپ فرسته‌ها به‌صورت یک دایره گذاشته می‌شود. ما در فرهنگستان بررسی کردیم و متوجه شدیم که تگ به‌معنی برچسبی است که برای معرفی نامگر استفاده می‌شود و به‌همین دلیل واژه برچسب به تصویب رسید.» منظور معاون واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی از واژه «فرسته» همان پست‌هایی است که در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته می‌شود و «نامگر» هم معادل فارسی کلمه پروفایل است. این موارد هم جزو واژه‌گزینی‌ها و معادل‌های فارسی است که فرهنگستان اخیراً مصوب کرده است. براساس اعلام فرهنگستان زبان و ادب فارسی، این اقدام در راستای کوشش برای پاسداری از زبان فارسی و یافتن برابر نهاده‌های مناسب برای کلمات بیگانه صورت گرفته است.



لغو تجلیل از نام هنکس

دانشگاه نظامی وست‌پوینت مراسم تجلیل از نام هنکس را که قرار بود به‌عنوان «شهروند برجسته آمریکا» در سال ۲۰۲۵ برگزار شود، به‌طور ناگهانی لغو کرد. این جایزه به افراد برجسته‌ای داده می‌شود که خدمات و تعهدشان در راستای منافع ملی و ارزش‌های وست‌پوینت باشد. دلیل لغو مراسم به‌گفته سرهنگ بازنشسته مارک بیگر، تمرکز آکادمی بر مأموریت اصلی خود، یعنی آماده‌سازی دانشجویان برای (هبری و جنگ است. بنا‌توجه به اینکه تمام هنکس که پیش‌تر حمایت‌هایی از حزب دموکرات داشته و مدال آزادی ریاست‌جمهوری از اوایما دریافت کرده، به‌نظر می‌رسد به‌دلایل سیاسی این تصمیم گرفته شده است. این اقدام در چارچوب مجموعه اقدامات دونالد ترامپ علیه افراد و نهادهایی است که او آن‌ها را مخالف خود می‌داند. این در حالی است که انجمن فارغ‌التحصیلان آکادمی نظامی ایالات‌متحده (وست‌پوینت) در ماه می، اعلام کرده بود که جایزه سال ۲۰۲۵ خود را به هنکس، برنده دو جایزه اسکار، اعطا خواهد کرد.

سینمای جهان

بازسازی صدای انسانیت

جشنواره فیلم ونیز ۲۰۲۵ با پیام‌های ضد جنگ، کارکرد اخلاقی و انسانی سینما در موضوعات جهانی را یادآور شد



کارنامه کارگردان

بهشت» سومین فیلم کارنامه خود را با نام «مغلوب قانون» در سال ۱۹۸۶ ساخت. این فیلم روایت حبس و فرار سه مرد از زندان است که جارموش در کنار کارگردانی، نویسندگی آن را نیز برعهده داشت. «مغلوب قانون» به‌دلیل حرکت آهسته دوربین‌اش که فیلمبرداری آن را رابی مولر برعهده داشت، توجه‌برانگیز شد. راجر ایبرت از شیکاگو سان تایمز به این فیلم امتیاز سه از چهار ستاره را داد و نوشت: «فیلم «مغلوب قانون» بیش از حد طولانی است، اما طنز زیرکانه‌ای دارد که محتوای تلخ درون فیلم را متعادل می‌کند؛ یک فیلم اصیل که به‌نوعی در وجود شما رسوخ می‌کند.» جارموش جوان که حالاً نامی برای خود دست‌وپا کرده بود، در سال ۱۹۸۷ به‌عنوان بازیگر جوی دوربین دو فیلم‌ساز رفت. او در کل کارنامه زندگی‌اش در ۱۰ فیلم، حضورهایی اغلب کوتاه داشته است که از جمله آنها می‌توان به «تیغه فلاخن» ساخته بیللی باب تورنتون اشاره کرد. بااین حال سال ۱۹۸۷، تنها سال سینماست که جارموش در بیش از یک فیلم بازی کرده است. او در این سال در فیلم کم‌دی-اکشن «برخورد»، ساخته الکس کاکس، در کنار گراهام فلچر کوک و کورتنی لاو ظاهر شد. فیلم دیگر جارموش به‌عنوان بازیگر در این سال، فیلم گنگستری-کم‌دی «هلسینکی ناپولی»، ساخته میکا کوریسماکی بود. سال ۱۹۸۹ جارموش فیلم بلند بعدی کارنامه خود را کارگردانی کرد که عنوانش «قطار مرزور» بود. این فیلم روایت‌هایی موازی را بررسی می‌کند و سه داستان جداگانه در یک‌شب در یک‌هتل در ممفیس را نمایش می‌دهد. جارموش در سال ۱۹۹۱ فیلم اپیزودیک «شب روی زمین» را ساخت که داستان پنج راننده تاکسی را در یک‌شب در لس‌آنجلس، نیویورک، پاریس، رم و هلسینکی روایت می‌کند. رانندگان تاکسی‌ای که با مسافران خود گپ می‌زنند و قصه فیلم را شکل می‌دهند. سال ۱۹۹۵ او فیلم «مرد مرده» را ساخت؛ اثری که اولین فیلم بلند تاریخی این کارگردان شناخته می‌شود. داستان فیلم در غرب آمریکا در قرن نوزدهم اتفاق می‌افتد. این فیلم بازگشت جارموش به ساخت فیلم‌های سیاه و سفید نیز بود. جانی دپ در «مرد

فیلم‌ساز شب‌زی

درباره جیم جارموش فیلم‌سازی که سنت‌های سینمای آمریکا و جهان را با هم ترکیب می‌کند

وجود نداشتن تجربه فیلم‌سازی، به‌واسطه کار عکاسی و مقاله‌هایی که نوشته بود، در دانشکده فیلم‌سازی دانشگاه نیویورک پذیرفته شد. او در سال ۱۹۸۰ یک فیلم نیمه‌زندگی‌نامه‌ای با نام «تعطیلات همیشگی» با بازی کریس پارکر در نقش یک ولگرد نوجوان را به‌عنوان پروژه سال آخر دانشگاهش ارائه داد؛ فیلمی که البته در سینماها نمایش داده نشد. ونسان کنی، منتقد سینما، درباره این فیلم نوشته است: «تعطیلات همیشگی را هرکسی که معتقد است جارموش جذاب‌ترین و اصیل‌ترین فیلم‌ساز آمریکایی ظهور کرده در دهه ۱۹۸۰ میلادی است، باید تماشا کند.» اریک آیدلشتاین، منتقد ایندی‌وایر، نیز این فیلم را «ایک ژرف‌نگری تأثیرگذار از چگونگی غرق شدن در هنر، عشق و خود، آن‌هم در اواخر دهه ۱۹۷۰ میلادی در نیویورک» توصیف کرده است. از زمان ساخت این فیلم تا به‌امروز، جارموش داستان‌های تأمل‌برانگیزش را درباره ولگردها و بی‌خانمان‌های جامعه ارائه کرده و با این فیلم‌ها مرز بین آثار جریان به‌اصطلاح اصلی و سینمای هنری آمریکا را محو کرده است.

▼ جارموش جوان

جارموش سال ۱۹۸۴، با اولین فیلم مهم خود در جشنواره فیلم کن حضور پیدا کرد و توانست جایزه دوربین طلایی ویژه فیلمسازان تازه‌کار را از آن خود کند. این فیلم کم‌دی-جاده‌ای اپیزودیک، با نام «عجیب‌تر از بهشت» داستان سه ولگرد نیویورکی را روایت می‌کند. جارموش پس از «عجیب‌تر از



محمدامین شکاری

منتقد سینما

همیشه هروقت بحثی در مورد جیم جارموش، فیلم‌ساز سرشناس آمریکایی شکل می‌گیرد، از کلمه «هیپیست» (استایل کژوال خاص که به‌طور عامیانه می‌توان آن را تیپ هنری نامید)، در کنار نام جارموش استفاده می‌شود، دلیل اصلی این اتفاق هم این است که او ظاهر مناسبی دارد، قدش بلند است، اندامی لاغر دارد، اغلب عینک آفتابی می‌زند و موهایش به‌طرز عجیبی به خاکستری نقره‌ای متمایل است، موهایی که گفته می‌شود به‌دلیل یک بیماری ارثی در نوجوانی شروع به تغییر رنگ کرده‌اند. صدای بم این فیلم‌ساز نیز شباهت عجیب او را به یکی از بزرگان هالیوود کامل می‌کند؛ شباهتی که الهام‌بخش جارموش برای تأسیس یک انجمن مخفی طنز به‌نام «پسران لی ماروین» شد. جیم جارموش که بدون شک یکی از مهمترین فیلمسازان نیم‌قرن اخیر سینمای آمریکا است با نام کامل جیمز آر. جارموش، در ۲۲ ژانویه ۱۹۵۳ در کوپاهوگا فالس ایالت اوهایو به دنیا آمد. عشق او به سینما از زمانی آغاز شد که مادرش او را برای تماشای فیلم‌های رده «بی» به سینماها می‌برد و جیمز را در آنجا تنها رها می‌کرد. جیمز ۲۳ ساله در سال ۱۹۷۶، با